Memorandum seniorenraad DISTRICT Antwerpen

Onze belangrijkste beleidsadviezen voor het volgende districtssbestuur (legislatuur 2019-2024)

Ondanks de aangekondigde decentralisering blijven ook in de toekomst heel wat beslissingen die senioren aanbelangen op stedelijk niveau. Denken we maar aan de digitalisering van de dienstverlening, de mobiliteit, de veiligheid, het Zorgbedrijf, enzomeer. Voor onze aanbevelingen aan dit hogere bestuursniveau verwijzen we naar het memorandum van de stedelijke seniorenraad.

Dit districtsmemorandum sluit daarop aan. Het is onze verlanglijst inzake de aspecten die tot de bevoegdheid behoren van **het bestuur van het district Antwerpen.** Het districtsbestuur is het laagste bestuursniveau en staat dus het dichtst bij de burgers. Het biedt bijgevolg een uitgelezen kans aan de overheid om met de reële, lokale bekommernissen van de senioren rekening te houden.

Een district waaraan senioren participeren

De districtsseniorenraad is de aangewezen overlegstructuur om de inspraak van de ouderen te verzekeren. Dit overleg werkte de voorbije legislatuur in het district Antwerpen naar behoren. De inspraak verliep hoofdzakelijk via adviezen die werden verstrekt op eigen initiatief en op vraag van het district.
De door het districtscollege aan de seniorenraad gevraagde adviezen betroffen hoofdzakelijk de domeinen ‘projectsubsidies’ en ‘openbaar domein’. Ook rond de andere thema’s (wonen & zorg, vrije tijd, veiligheid & mobiliteit) was er regelmatig overleg met de bevoegde schepen voor senioren en met het districtscollege.

Voor de communicatie werd gebruik gemaakt van de digitale tweemaandelijkse Nieuwsbrief, de tweejaarlijkse seniorengids [1], de districtspagina's in het A-blad, radio Minerva, de eigen facebookpagina [2] en diverse andere kanalen.

Ondanks onze overwegende positieve evaluatie zijn er uiteraard ook verbeterpunten.
Op het vlak van inspraak en communicatie pleiten we - naast het behoud van de huidige naar behoren functionerende regelingen - voor volgende **verbeteringen in komende legislatuur** :

- meer werkingsmiddelen voor de districtsseniorenraad (momenteel nauwelijks 1500 € per jaar!) en ruimere personele ondersteuning. Van de negen Antwerpse districten is Antwerpen veruit het grootst. Toch beschikt het grote district Antwerpen [3] slechts over één seniorenconsulent. Echte inspraak is maar mogelijk als de basismiddelen en -ondersteuning daartoe voorhanden zijn.

- systematisch informeren en uitnodigen van de districtsseniorenraad op de districtsraad wanneer punten betreffende ouderen op de agenda staan.

- het beschikbaar stellen van gedrukte versies van de Nieuwsbrief in dienstencentra, woonzorgcentra en bibliotheken, aangezien de digitale Nieuwsbrief veel senioren niet bereikt. Tevens vragen we dat de Nieuwsbrief naast aankondigingen ook inhoudelijke informatie zou opnemen.

- meer aandacht voor de problemen die samenhangen met digitalisering. Hoewel de betreffende dienstverleningen - loketwerking, sorteerstraatjes, meldingskaart, enz. - hoofdzakelijk stedelijk gestuurd worden, kan de districtsoverheid op dit vlak vaak toch omkaderende initiatieven nemen, bvb door het aanbod van opleidingsmogelijkheden in computer- en smartphone-gebruik te verruimen.

[1] https://issuu.com/districtantwerpen/docs/seniorengids_2017_pdfa

[2] http://www.facebook.com/seniorenraadantwerpen

[3] Het district Antwerpen telt 200.000 inwoners waarvan 36.000 ouder zijn dan 60. Dat is ruim 18 %. Meer cijfers per leeftijdscategorie op: https://stadincijfers.antwerpen.be/Databank

Een ander voorbeeld: de digitale meldingskaart voor problemen over het straatbeeld of over de stedelijke dienstverlening. Een papieren meldingskaart is moeilijk te vinden. Niets belet het district om papieren meldingskaarten prominent ter beschikking te leggen in het districtshuis, in dienstencentra, in woonzorgcentra, enz.

- een lokaal ouderenbeleidsplan op het niveau van het district Antwerpen waarin de strategische keuzes en de concrete voornemens van het districtsbestuur voor de komende zes jaar inzake seniorenbeleid worden geschetst. Met een evaluatie halfweg de legislatuur in samenwerking met de districtsseniorenraad.

- het faciliteren van de inspraak van senioren bij de jaarlijkse verdeling van het budget van de burgerbegroting.

Een woon- en zorgvriendelijk district

De betaalbaarheid van woonzorgcentra en serviceflats blijft een aanhoudend probleem voor veel senioren. Aangezien de beslissingen hierover bovenlokaal genomen worden zullen we dit aankaarten op stedelijk niveau (via de stedelijke seniorenraad) en op Vlaams niveau (via de Vlaamse Ouderenraad).

Daarnaast is voor ons op het vlak van wonen & zorg het centrale thema : de ouderen de mogelijkheid geven om langer thuis te wonen. Een belangrijke drempel vormt het onoverzichtelijke kluwen van diensten en hulpvormen zoals huishoudhulp, poetshulp, oppashulp, thuisverpleging, woonadvies, nachtzorg, enz. enz.
Op districtsniveau kunnen velerlei initiatieven genomen worden om een vlotte toegang tot en toeleiding naar zorg en ondersteuning te vergemakkelijken en de drempels te verlagen.

Onze concrete **aanbevelingen** op dat vlak:

- ruimere bekendheid geven aan de districtspremie voor kleine hulpmiddelen (handvaten, keukenhulpmiddelen, wc-bril verhoging,...) over de te volgen procedure. Dit kan ondemeer via promotieartikels in het A-blad, flyers, contacten met thuiszorgdiensten,..Het aantal personen dat van deze premie gebruik maakt is immers bijzonder klein.

Daarnaast vragen we dat meerdere aanvragen per jaar mogelijk worden (binnen de totale waarde van 250 € op jaarbasis).

- de voortzetting op reguliere basis van het proefproject ‘Blijf thuis’ (Zorgbedrijf i.s.m. burgerbegroting district) om senioren te helpen bij noodzakelijke woningaanpassingen (inloopdouche, traplift, diverse verbouwingswerken,..) die het mogelijk maken om langer thuis te blijven wonen.

- het ruimer informeren, sensibiliseren en ondersteunen van de mantelzorg. Aansluitend ook het invoeren van een lokale mantelzorgpremie zoals die in vele Vlaamse gemeenten en ook in de districten Berchem, Deurne, Hoboken en Wilrijk al bestaat. In afwachting van een eenvormige premie op het niveau van de stad kan het district Antwerpen deze premie nu al invoeren op districtsniveau.

- het nemen van initiatieven ter preventie en opsporing van vereenzaming van ouderen. Wij pleiten in dit verband voor het opstarten en/of continueren van kleinschalige projecten zoals ‘Warme Buurt’, telefooncirkels, e.a.

- het vergroten van de toegankelijkheid voor alle senioren van de dienstencentra waar senioren mekaar kunnen ontmoeten en initiatieven ontplooien.
We pleiten daartoe enerzijds voor een verruiming van de openingsuren (ondermeer in de weekends), en anderzijdsvoor het bijkomend opstarten van dienstencentra in de wijken Zurenborg en Dam.

- het opzetten binnen het district Antwerpen van minstens twee centrale aanspreekpunten waar de senioren terecht kunnen met al hun zorgnoden en -vragen. Dit sluit aan bij de op stapel staande hervorming om de thuiszorg in Vlaanderen lokaal te ondersteunen [4]. Deze aanspreekpunten kunnen ondergebracht worden in enkele van de 12 dienstencentra in ons district.

[4] Zie : Memorandum stedelijke seniorenraad Antwerpen, blz. 4.

Een veilig district met een vlotte mobiliteit

Veiligheid en mobiliteit beïnvloeden in grote mate de levenskwaliteit van ouderen. Ze behoren tot de kerntaken van de stedelijke en hogere overheden. Onze verzuchtingen op dat vlak formuleerden we daarom in het memorandum van de stedelijke seniorenraad.
Toch kunnen ook op het niveau van het district belangrijke bijkomende bijdragen worden geleverd opdat senioren vlotter hun sociale contacten kunnen onderhouden en kunnen deelnemen aan dagelijkse activiteiten zoals winkelen en vrijetijdsactiviteiten,

Aanvullend doen we daarom volgende **aanbevelingen** om de veiligheid en mobiliteit van de ouderen in ons eigen district te verbeteren:

- extra aandacht voor het creëren via de wegeninfrastructuur van veilige ruimte voor wandelaars en fietsers, met bijzondere aandacht voor oversteekplaatsen.

- meer aandacht voor voetpaden die vaak moeilijk bruikbaar zijn voor senioren en rolstoelgebruikers wegens oneigenlijk gebruik door fietsers en wegens te sterke vernauwingen ter hoogte van obstakels.

- het behouden van het systeem van taxicheques maar met een veel beter bereik van de doelgroep (mindermobiele 65-plussers die aan de inkomensvoorwaarden voldoen). Tot nu toe hebben slechts weinig rechthebbende senioren hierover de nodige info. De overheid kent de rechthebbenden en dient hen van dat recht op de hoogte te brengen.

Daarnaast bepleiten we ook voor de senioren zonder mobiliteitsbeperking een sociaal taxitarief als zij aan de inkomensvoorwaarden voldoen (verhoogde tegemoetkoming ziekenfonds).

- een versterkte aanpak van sluikstort en zwerfvuil die in sommige buurten zorgen voor overlast.

- een wekelijkse wijkbus van het Zorgbedrijf of van De Lijn in sommige wijken (bvb op Linkeroever).[5] Deze wijkbus voor minder-mobiele senioren doet dan telkens op een vastgelegde weekdag een vaste route langs dienstencentrum, markt, grootwarenhuis, enz.

[5] Cfr. het proefproject 'Busvervoer in Nieuw Kwartier Oost', georganiseerd door het district Berchem in samenwerking met het Zorgbedrijf.

Een seniorenvriendelijk openbaar domein

Elk district staat zelf in grote mate in voor onderhoud, aanleg en heraanleg van straten en pleinen, straatmeubilair, openbare verlichting, groen, speel- en sportpleintjes. De seniorenraad van ons district wordt daarbij vaak om advies gevraagd. In onze adviezen concretiseren we telkens onze wensen vanuit de behoeften en belangen van de senioren.
Deze werkwijze willen we behouden.
Naast deze concrete adviezen zijn voor ons volgende **aandachtspunten** primordiaal:

- meer investeringen in de toegankelijkheid voor senioren van het openbaar domein in het district Antwerpen. Dit kan concreet door extra inzet op brede en toegankelijke voetpaden, fietspaden en oversteekplaatsen in de buurt van dienstencentra, woonzorgcentra, e.a. voor senioren die minder mobiel zijn.
Bovendien dient bij heraanleg systematisch zone 30 ingevoerd in deze omgeving.

- het uitwerken - samen met de seniorenraad - van een aantal wandellussen naar belangrijke plaatsen zoals dienstencentra, winkels, parken, enz. Het gaat om lussen waar voetpaden vlak, goed onderhouden en obstakelvrij zijn, met voldoende rustbanken (met rugleuning) en plaspunten. De voetpaden dienen bovendien in de winter ijsvrij gehouden.

- gebruiksvriendelijker maken voor ouderen van de sorteerstraatjes. Dit kan ondermeer door: betere leesbaarheid van de leesschermen, aanpassen van de sorteerzuilen voor rolstoelgebruikers, hulp om het afval weg te brengen voor ouderen die dit zelf niet kunnen,...

- de momenteel vrijblijvende groennormen van het Agentschap Natuur en Bos [6] formeel opnemen in het bestuursakkoord van het district. Sommige dichtbevolkte wijken in ons district scoren immers laag wat betreft groen in de straten en op pleinen.

[6] Enerzijds bepalen ze de maximale afstand tot diverse vormen van groen (woongroen, buurtgroen, wijkgroen,...) en anderzijds stelt ze streefnormen in relatie tot de bevolkingsdichtheid.

Een ontspannings- en cultuurminnend district

Zoals elders hebben ook in ons district plaatselijke afdelingen van seniorenverenigingen het vaak moeilijk bij het vinden van voldoende mensen en middelen. Nochtans spelen de seniorenverenigingen een belangrijke rol bij het organiseren van culturele en vrijetijdsactiviteiten voor senioren. Zij verdienen daarvoor een degelijke materiële en logistieke ondersteuning ook van het district, via (project)subsidies, uitlenen van materialen, ter beschikking stellen van lokalen en zalen in dienstencentra en woonzorgcentra, enz.

Aanbevelingen voor initiatieven van ons eigen districtsbestuur:

- het organiseren van culturele activiteiten die specifiek aangepast zijn voor senioren, zoals bijvoorbeeld het jaarlijks Lenteconcert in de Arenbergschouwburg voor de senioren van het district Antwerpen.
Om de kwaliteit en de betrokkenheid van senioren te verhogen dient bovendien aandacht geschonken aan een aantal verbeterpunten: het aantrekkelijker maken van eventuele life streaming ervan in de woonzorgcentra, het organiseren van reële inspraak van senioren bij de invulling van de programma's van dergelijke activiteiten, enz.
Ook het korenproject waarin senioren met een passie voor zingen professioneel worden begeleid verdient een voortzetting op permanente basis.

- het voorzien in mogelijkheden om levenslang bij te leren door ondersteuning van vormingen en andere educatieve activiteiten van verenigingen en dienstencentra. Levenslang leren versterkt ouderen immers in hun persoonlijke ontplooiing, zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie.

- het meer systematisch vragen van advies door het districtsbestuur aan de sportraad en aan de cultuurraad van het district. In beide raden dienen senioren voldoende ruim vertegenwoordigd te zijn.

- het financieel toegankelijk houden van culturele evenementen voor alle senioren. We pleiten daarom voor een verlaagd tarief voor 65plussers bij alle belangrijke culturele evenementen.

- inspraak van de seniorenraad bij het opstellen van het nieuwe subsidiereglement voor districtstoelagen van verenigingen en projecten.

De districtsseniorenraad Antwerpen vraagt aan de politieke partijen die deelnemen aan de verkiezingen van oktober 2018 om een overzicht te maken van hun standpunten met betrekking tot onze aanbevelingen.

Wil uw partij onze beleidsaanbevelingen vertalen in concrete engagementen?

En uiteraard vragen we om een evenredige vertegenwoordiging van ouderen te voorzien op de kieslijsten.

_____

Dit memorandum werd definitief goedgekeurd door de algemene vergadering van de seniorenraad district Antwerpen op 30 november 2017.

Redactie-adres memorandum SR: ferre.weustenraad@skynet.be

9